EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 29. 9. 2023
COM(2023) 261 final/2

2023/0102 (NLE)

CORRIGENDUM
This document corrects document COM(2023)261 final of 05.04.2023
Concerns all language versions
Addition of the reference to the Commission Staff Working Document SWD(2023) 755 linked to the Proposal
The text shall read as follows

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o uzavretí Dohody medzi Európskou úniou a Čiernou Horou o operačných činnostiach vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Čiernej Hore

{SWD(2023) 755 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Jednou z úloh Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len „agentúra“) je spolupracovať s tretími krajinami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži [nariadenie (EÚ) 2019/1896] (ďalej len „nariadenie“), „a to aj prostredníctvom možného operačného nasadenia tímov riadenia hraníc v tretích krajinách“[1]. Konkrétne má agentúra ako súčasť európskej pohraničnej a pobrežnej stráže zabezpečiť európske integrované riadenie hraníc[2], jednou zo zložiek ktorého je spolupráca s tretími krajinami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie, s osobitným zameraním na susedné tretie krajiny a krajiny pôvodu alebo tranzitu v prípade neregulárnej migrácie[3]. Agentúra môže spolupracovať, v rozsahu potrebnom na plnenie jej úloh, s orgánmi tretích krajín príslušnými v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie[4], a môže vykonávať činnosti súvisiace s európskym integrovaným riadením hraníc na území tretej krajiny so súhlasom tejto tretej krajiny.

Podľa článku 73 ods. 3 nariadenia sa v situáciách, ktoré si vyžadujú nasadenie tímov riadenia hraníc zo stáleho zboru európskej pohraničnej a pobrežnej stráže do tretej krajiny, v ktorej budú členovia tímov uplatňovať výkonné právomoci, medzi Úniou a dotknutou treťou krajinou uzavrie dohoda o štatúte. Takáto dohoda o štatúte by mala vychádzať zo vzoru, ktorý vypracovala Komisia v súlade s článkom 76 ods. 1 toho istého nariadenia. Komisia prijala daný vzor 21. decembra 2021[5].

Čierna Hora leží na západobalkánskej migračnej trase, v rámci ktorej dochádza k značnej neregulárnej migrácii do Európskej únie, a to po súši aj cez Jadranské more. V roku 2022 agentúra zaregistrovala 144 118 neoprávnených prekročení vonkajších hraníc Európskej únie na západobalkánskej trase. Neregulárni migranti sú terčom útokov organizovaných zločineckých skupín zapojených do prevádzačstva a sú vystavení veľkému riziku porušovania ľudských práv. Vysoká miera neregulárnych príchodov a žiadostí o azyl takisto vytvára značný tlak na niektoré členské štáty Európskej únie, čo vedie k potrebe spoločných koordinovaných opatrení na úrovni Únie založených na zásadách spravodlivého rozdelenia zodpovednosti a solidarity zakotvených v pakte o migrácii a azyle[6].

V roku 2017 Európska komisia začala rokovania s Čiernou Horou o dohode o štatúte na základe predchádzajúceho nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži [nariadenie (EÚ) 2016/1624[7]]. Táto dohoda bola podpísaná v októbri 2019. Rada prijala príslušné rozhodnutie o jej uzavretí v máji 2020. Rozhodnutie nadobudlo účinnosť 1. júla 2020[8].

---

1 Článok 10 ods. 1 písm. u) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži.

2 Článok 71 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896.

3 Článok 3 písm. g) nariadenia (EÚ) 2019/1896.

4 Článok 73 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896.

5 Oznámenie COM(2021) 829 – Vzor dohody o štatúte podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624.

6 Balík opatrení v oblasti migrácie a azylu: dokumenty o Novom pakte o migrácii a azyle prijaté 23. septembra 2020 |Európska komisia (europa.eu).

7 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1624 zo 14. septembra 2016 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)

Spoločné operácie vykonávané na základe tejto dohody o štatúte sú obmedzené na hranice Čiernej Hory s Európskou úniou – v súčasnosti 14 km pozemnej hranice s Chorvátskou republikou a časti Jadranského mora. Agentúra začala dve spoločné operácie v Čiernej Hore: *pozemnú operáciu Čierna Hora* na pozemnej hranici Čiernej Hory s Chorvátskom (ktorá sa začala 15. júla 2020) a *operáciu Čiernohorské more* pozdĺž jej námornej hranice s Talianskom (ktorá sa začala 14. októbra 2020).

Už v októbri 2021 čiernohorské ministerstvo vnútra informovalo Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, že chce začať rokovania o dohode o štatúte na základe nového nariadenia (EÚ) 2019/1896 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži, ktoré umožňuje aj spoločné operácie na iných hraniciach, ako sú hranice s Európskou úniou, aby agentúra mohla vysielať príslušníkov európskej pohraničnej a pobrežnej stráže na celej dĺžke hraníc krajiny. Útvary Komisie preto 20. mája 2022 predložili čiernohorským orgánom vzorovú dohodu o štatúte podľa nariadenia z roku 2019, pričom zdôraznili rozdiely vo vzťahu k súčasne platnej dohode o štatúte.

Komisia dostala 18. novembra 2022 povolenie Rady na začatie rokovaní s Čiernou Horou, ako aj s Albánskom, Srbskom a Bosnou a Hercegovinou o dohode o operačných činnostiach, ktoré má vykonávať Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž v týchto krajinách [t. j. dohoda o štatúte na základe nariadenia (EÚ) 2019/1896]. Komisia 30. novembra 2022 zorganizovala úvodné stretnutie so štyrmi uvedenými krajinami, na ktorom boli predstavené hlavné novinky vzorovej dohody o štatúte. Európska komisia v mene Európskej únie a Čierna Hora viedli formálne rokovania s cieľom dosiahnuť dohodu 23. a 24. februára 2023 v Podgorici. Komisia sa domnieva, že ciele stanovené Radou v jej smerniciach na rokovania boli dosiahnuté a dohoda je pre Úniu prijateľná.

Priložený návrh rozhodnutia Rady predstavuje právny základ uzavretia Dohody medzi Európskou úniou a Čiernou Horou týkajúcej sa operačných činností vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Čiernej Hore.

Situácia krajín pridružených k schengenskému priestoru

Tento návrh vychádza zo schengenského *acquis* v oblasti riadenia vonkajších hraníc. Únia však nemá právomoc uzavrieť s Čiernou Horou dohodu o štatúte spôsobom, ktorý zaväzuje Nórsko, Island, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko. S cieľom zabezpečiť, aby príslušníci pohraničnej stráže a ďalší príslušní pracovníci vyslaní uvedenými krajinami do Čiernej Hory mali rovnaké postavenie, aké je stanovené v budúcej dohode o štatúte, by sa v spoločných vyhláseniach pripojených k dohode o štatúte malo uviesť, že je žiaduce, aby sa podobné dohody uzavreli medzi Čiernou Horou a každou z týchto pridružených krajín.

Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES[9]; Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve

---

2016/399 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES (Ú. v. EÚ L 251, 16.9.2016, s. 1 – 76).

[8] Rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/729 z 26. mája 2020 o uzavretí Dohody o štatúte medzi Európskou úniou a Čiernou Horou v súvislosti s činnosťami vykonávanými Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Čiernej Hore.

[9] Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského acquis (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Posilnenie kontrol na území Čiernej Hory bude mať pozitívny vplyv na riadenie vonkajších hraníc Únie, ako aj na hranice samotnej Čiernej Hory. Uzavretie dohody o štatúte by sa prepojilo so širšími cieľmi a prioritami spolupráce stanovenými v dohode o stabilizácii a pridružení medzi Európskou úniou a Čiernou Horou[10].

Uzavretím dohody o štatúte by sa mohlo podporiť aj širšie úsilie a záväzky Európskej únie ďalej rozvíjať spôsobilosti s cieľom prispieť k riadeniu reakcie na krízy a podporiť konvergenciu v zahraničných a bezpečnostných záležitostiach medzi Úniou a Čiernou Horou.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom tohto návrhu je článok 77 ods. 2 písm. b) a d) a článok 79 ods. 2 písm. c) ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 6 písm. a) ZFEÚ.

Právomoc Európskej únie uzavrieť dohodu o štatúte je explicitne stanovená v článku 73 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/1896, v ktorom sa uvádza, že „[v] situáciách, ktoré si vyžadujú nasadenie tímov riadenia hraníc zo stáleho zboru do tretej krajiny, v ktorej budú členovia tímov uplatňovať výkonné právomoci, sa medzi Úniou a dotknutou treťou krajinou uzavrie […] dohoda o štatúte […]“.

Podľa článku 3 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie má Únia výlučnú právomoc uzavrieť medzinárodnú dohodu, keď je jej uzatvorenie ustanovené v legislatívnom akte Únie. V článku 73 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/1896 sa stanovuje, že „sa medzi Úniou a dotknutou treťou krajinou uzavrie“ dohoda o štatúte. Dohoda, ktorá sa má podpísať a uzavrieť s Čiernou Horou, preto patrí do výlučnej právomoci Európskej únie. V súlade s článkom 73 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/1896 je navrhovaná dohoda o štatúte založená na vzorovej dohode, ktorú Komisia prijala v decembri 2021[11], pričom sa zohľadňuje existujúca dohoda o štatúte s Čiernou Horou[12].

[10] Ú. v. EÚ L 108, 29.4.2010, s. 3.
[11] Oznámenie COM(2021) 829.
[12] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A0603(01)&rid=2.

- **Subsidiarita a proporcionalita**

Potreba spoločného prístupu

Dohoda o štatúte umožní nasadenie tímov európskej pohraničnej a pobrežnej stráže v Čiernej Hore Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž s využitím všetkých možností, ktoré ponúka nariadenie (EÚ) 2019/1896. Bez takéhoto nástroja možno na rozvoj a vykonávanie európskeho integrovaného riadenia hraníc a na podporu Čiernej Hory pri riadení značného počtu migrantov, ktorí chcú prechádzať cez jej územie mimo veľmi obmedzeného geografického rozsahu súčasnej dohody o štatúte s Čiernou Horou, použiť len bilaterálne nasadenia členskými štátmi. Na účely lepšieho riadenia hraníc Čiernej Hory je preto potrebné uplatniť spoločný prístup.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Keďže pôjde o novú dohodu, nebolo možné vykonať žiadne hodnotenie ani kontrolu vhodnosti existujúcich nástrojov. Rokovanie o dohode o štatúte si nevyžaduje posúdenie vplyvu.

- **Základné práva**

V súlade s odôvodnením 88 nariadenia (EÚ) 2019/1896 Komisia posúdi situáciu v oblasti základných práv v Čiernej Hore relevantnú pre oblasti, na ktoré sa vzťahuje dohoda o štatúte, a informuje o tom Európsky parlament.

Pripravovaná dohoda bude obsahovať praktické opatrenia týkajúce sa dodržiavania základných práv a zabezpečí úplné dodržiavanie základných práv počas činností organizovaných na základe dohody. V dohode sa stanoví nezávislý a účinný mechanizmus podávania sťažností v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) 2019/1896 s cieľom monitorovať a zabezpečiť dodržiavanie základných práv pri všetkých činnostiach organizovaných na základe dohody.

- **Ochrana údajov**

Ak sa ustanovenia dohody o štatúte týkajúce sa prenosu údajov podstatne odlišujú od vzoru dohody o štatúte, konzultujú sa s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Dohoda o štatúte sama osebe nemá žiadne finančné dôsledky. Skutočné nasadenie tímov pohraničnej stráže na základe operačného plánu bude znamenať náklady hradené z rozpočtu agentúry. Budúce operácie v rámci dohody o štatúte sa budú financovať z vlastných zdrojov agentúry, ako sa stanovuje v ročnom rozpočtovom cykle Únie.

Príspevok Únie Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž je už súčasťou rozpočtu Únie, ako sa uvádza v záveroch Rady k dohode o viacročnom finančnom rámci.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Komisia zabezpečí riadne monitorovanie vykonávania dohody o štatúte.

2023/0102 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o uzavretí Dohody medzi Európskou úniou a Čiernou Horou o operačných činnostiach vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Čiernej Hore

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. b) a d) a článok 79 ods. 2 písm. c) v spojení s jej článkom 218 ods. 6 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) V súlade s rozhodnutím Rady 2023/XXX z […] bola […] [...] podpísaná Dohoda medzi Európskou úniou a Čiernou Horou o operačných činnostiach vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Čiernej Hore (ďalej len „dohoda“) s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu.

(2) Podľa článku 73 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896[13] má v situáciách, ktoré si vyžadujú nasadenie tímov riadenia hraníc zo stáleho zboru európskej pohraničnej a pobrežnej stráže do tretej krajiny, v ktorej budú členovia tímov uplatňovať výkonné právomoci, Únia uzavrieť s dotknutou treťou krajinou dohodu o štatúte podľa článku 218 zmluvy.

(3) Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES[14]; Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(4) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska[15], ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto rozhodnutie je založené na schengenskom *acquis*, sa Dánsko v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov po rozhodnutí Rady o tomto rozhodnutí, či ho bude transponovať do svojho vnútroštátneho práva.

(5) Dohoda by sa mala schváliť v mene Únie,

---

13 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

14 Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského acquis (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

15 Protokol (č. 22) o postavení Dánska (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 299 – 303).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje Dohoda medzi Európskou úniou a Čiernou Horou o operačných činnostiach vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Čiernej Hore (ďalej len „dohoda“)[16].

Článok 2

Komisia v mene Únie zašle Čiernej Hore oznámenie, ako sa stanovuje v článku 22 ods. 1 dohody, s cieľom vyjadriť súhlas Únie s tým, že bude touto dohodou viazaná.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia[17].

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka

[16] Znenie dohody je uverejnené v Ú. v. EÚ L, , s. .

[17] Dátum nadobudnutia platnosti dohody uverejní Generálny sekretariát Rady v *Úradnom vestníku Európskej únie*.